

Atklātā vēstule

Latvijas Republikas Saeimai,
Latvijas Valsts prezidentam,
Latvijas Republikas Ministru kabinetam,
Latvijas Lielo pilsētu asociācijai,
Latvijas Pašvaldību savienībai

„Legālo” narkotiku tirdzniecība ir jāpārtrauc!

Augsti godātais Valsts prezidenta kungs, godātie Saeimas deputāti, Saeimas frakcijas, Saeimas komisijas, Ministru kabineta locekļi, ministrijas, Latvijas Lielo pilsētu asociācija, Latvijas pašvaldību savienība, ikviens, kas varat ietekmēt likumu pieņemšanu! Mēs, skolas vecuma bērnu vecāki un skolu darbinieki, vēršamies pie Jums ar lūgumu nekavējoties veikt izmaiņas likumdošanā, kas ļautu efektīvi apkarot tā saucamo „legālo” narkotiku izplatību.

Pēdējo gadu laikā sintētisko kanabinoīdu un dabīgas izcelsmes apreibinošo vielu iegāde un lietošana Latvijas jauniešu vidū ir sasniegusi epidēmijas apmērus. Šīs apreibinošās vielas ir brīvi pieejamas daudzās tirdzniecības vietās, tādējādi apdraudot mūsu bērnu attīstību, veselību un pat dzīvību, tiek kropļoti viņu likteņi. Savukārt „legālie” narkotirgoņi ne tikai paliek nesodīti, bet pat gūst milzu peļņu.

Diemžēl Valsts policija, Rīgas Pašvaldības policija, Rīgas pilsētas būvvalde un citas institūcijas ir ierobežotas savā rīcībā. Tās izmanto jebkuru likumos atļautu paņēmieni cīņā pret narkobodēm - soda par mazumtirdzniecības pārkāpumiem, ugunsdrošības noteikumu neievērošanu, nelikumīgu būvniecību vai tirdzniecību ekspluatācijā nenodotās telpās, lai slēgtu šīs vietas vai vismaz krietni apgrūtinātu to darbību. Tomēr tas viss ir pilnīgi neefektīvi, jo sodītā firma turpina savu darbību pēc jau ierastas un likumā atļautas shēmas, proti, „kantoris” tiek likvidēts, un tā vietā nodibināts jauns.

„Legālo” narkotirgoņu patvaļa ir neierobežota, viņi atklāti ņirgājas par policistu un iedzīvotāju bezspēcību. Situācija ir tik absurda, ka gadījumā, ja „legālo” narkotiku tirgoņi vēlētos, savus zāļu maisījumus varētu pārdot tirdzniecības centros. Tirdzniecības vietu īpašnieku godaprāta dēļ tas šobrīd vēl Latvijā nenotiek!

Arī apreibinošo vielu aizliegšana nav efektīva, jo, piemēram, 2012. gada likumā "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” narkotisko vielu saraksts tika papildināts ar 33 jaunām narkotiskām vielām. Lai iekļautu šīs vielas aizliegtu vielu sarakstā bija nepieciešami divi gadi, bet šajā laikā tirgū ieplūda 90 jaunas sintezētas vielas!

Tikko pieņemtie grozījumi likumā "Par narkotisko un psihotropo vielu un zāļu likumīgās aprites kārtību" ir sākums ceļā uz sērgas ierobežošanu. Kamēr pusaudzis BRĪVI un LEGĀLI varēs iegādāties jebkādu apreibinošu sintētiskas vai dabīgas izcelsmes narkotisko vielu maisījumu, tikmēr pozitīvu rezultātu nebūs. Ar šādiem līdz galam neizplānotiem normatīviem aktiem valsts pārvalde parāda savu bezspēcību, neizlēmību un, iespējams, neizpratni par realitāti. Vai mūsu Valsts attīstības plānā ir paredzēts palielināt degradētu jauniešu un iedzīvotāju skaitu?

Mēs uzskatām, ka vienīgais iespējamais risinājums „legālo” narkotiku tirdzniecības izskaušanā ir vispār aizliegt pārdot mazumtirdzniecībā sintētiskos kanabinoīdus un dabīgas izcelsmes apreibinošas vielas, izņemot oficiālās farmācijas produktu izplatīšanas vietas – aptiekas. Tādējādi ikvienam, kurš tirgos kādu „nekaitīgu” augu maisījumu, tiks piemērots nevis administratīvais sods, bet daudz stingrāka kriminālatbildība.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Ekonomiskās un sociālās padomes Narkotisko vielu komisijas 08.03.2012. rezolūcijas E/CN.7/2012/L.2 p.5.-7. ANO dalībvalstis nepārprotami tiek aicinātas veicināt gan zināmo, gan jauno psihoaktīvo vielu izplatīšanas pārtraukšanu, izmantojot nacionālo likumdošanu.

Labs piemērs valsts pārvaldes rūpēm par savu tautu ir Jaunzēlandes likumos, kur ar normatīviem aktiem sintētiskie kanabinoīdi pirms tirdzniecības jāpakļauj tādiem pašiem testiem kā farmācijas preparāti. Un, tikai pierādot realizējamās vielas nekaitīgumu, tās tiek piedāvātas patērētājam, ierobežojot to tirdzniecību personām līdz 18 gadiem un aizliedzot to tirgot tirdzniecības centros, veikalos un degvielas uzpildes stacijās.

Mēs, vecāki un skolu darbinieki, būdami mūsu tik mazās un demogrāfiski ierobežotās valsts nākotnes audzinātāji uzskatām, ka nav tādu šķēršļu, kas liegtu likumdevējiem steidzamības kārtā veikt izmaiņas likumdošanā un pārtraukt esošo sintētisko kanabinoīdu nekontrolētu izplatīšanu pilnā apmērā, nevis pieņemot tikai pussoļus. Tas patiešām varētu pasargāt mūsu bērnus no degradācijas un atkarības sērgas. Lūdzam atbalstu šajā cīņā!

Izvērtējot situāciju, ierosinām izskatīt iespēju veikt izmaiņas šobrīd spēkā esošajos likumos:

1. Izstrādāt atsevišķu likumu vai Ministru kabinetam izstrādāt noteikumus par **psihoaktīvo** vielu importēšanas, ražošanas un izplatīšanas prasībām un kārtību un **psihoaktīvo** vielu importētāju, ražotāju un izplatītāju reģistrēšanas kārtību.

2. Ķīmisko vielu likumā iestrādāt precīzu **psihoaktīvās** vielas definīciju, kura aptvers visu vielu klāstu, kas izraisa apreibumu, nosakot aizliegumu to tirgot bez speciālām licencēm (*principis - analogiski alkoholam, proti, spirtam*) vai receptēm (*principis – analogiski Farmācijas likuma prasībām*).

3. Papildināt Krimināllikumu ar 248.¹ pantu, sekojošā redakcijā:

KL 248.¹ pants. Indīgu un stipri iedarbīgu vielu (arī psihoaktīvo vielu) neatļauta izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, realizēšana un pārsūtīšana

(1) Par indīgu vai stipri iedarbīgu vielu (arī psihoaktīvo vielu), kas nav narkotiskās vai psihotropās vielas, izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu vai realizēšanu mazumtirdzniecībā bez attiecīgas atļaujas, kā arī par noteikumu pārkāpšanu attiecībā uz šādu vielu izgatavošanu, glabāšanu, izsniegšanu, uzskaiti, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu,

soda ar īslaicīgu brīvības atņemšanu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

(2) Par indīgu vai stipri iedarbīgu vielu (arī psihoaktīvo vielu), kas nav narkotiskās vai psihotropās vielas, izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu vai realizēšanu mazumtirdzniecībā bez attiecīgas atļaujas, kā arī par noteikumu pārkāpšanu attiecībā uz šādu vielu izgatavošanu, glabāšanu, izsniegšanu, uzskaiti, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu, ja šīs vielas nokļūst nepilngadīgās personas brīvā lietošanā,

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

4. Aicinām Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju Likuma par pašvaldībām 43. panta kārtībā deleģēt pašvaldībām tiesības pašām organizēt un noteikt jebkuras mazumtirdzniecības veidu, vietas un laika ierobežojumus savā administratīvajā teritorijā.

Ar cieņu,

2721 (divi tūkstoši septiņi simti divdesmit viens) šo vēstuli parakstījušos Rīgas vispārizglītojošo skolu audzēkņu vecāku, skolu darbinieku un problēmu izprotošu iedzīvotāju vārdā,

Jānis Galakrodznieks, divu skolas vecuma bērnu tēvs,
Raimonds Elbakjans, divu bērnu tēvs un Ghetto Family jauniešu kustības līderis.

Papildu informācija:

Jānis Galakrodznieks, janis.galakrodznieks@riga.lv, +371 29296813

Raimonds Elbakjans, Ghetto Family kustības līderis,
elbakjans.raimonds@gmail.com, +371 28844828

P.S. Mudinām visus Rīgas vecākus, skolu darbiniekus un ikvienu iedzīvotāju atbalstīt mūsu centienus un parakstīties interneta portālā „Manabalss.lv”!

Aicinām arī pārējo Latvijas pašvaldību iedzīvotājus pievienoties mūsu iniciatīvai un organizēt parakstu vākšanu savās dzīvesvietās. Būsim pateicīgi jebkuram medijam vai organizācijai par aktivitātēm, kuras pievērsīs sabiedrības uzmanību „legālo” narkotiku problēmai.